

Алесь Корнеў

**ВІШНЁВЫ
ПРЫСМАК**

вершы

Баранавічы

Баранавіцкая гарадская арганізацыя

Грамадскага аб'яднання

«Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны»

2004

ББК 84.(4Bei) 6

К 67

Алесь Корнеў

Вішнёвы прысмак: Вершы – Баранавічы: Баранавіцкая гарадская арганізацыя Грамадскага аб'яднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны», 2003.– 72 с., іл.

Мастак Алесь Корнеў

Кніжачка прысвячаецца Алене Андрэеўне Шумаевай

Лірычнага героя аўтара захапляюць як грамадскія матывы сучаснасці, так і паэзія қахання з усімі яго адценнямі: шчасцем, расчараваннем, крыўдай, паразуменнем і дараўаннем. Прыйсмак спелай вішні адчуваеўца на кожнай старонцы.

ББК 84.(4Bei) 6

© Баранавіцкая гарадская арганізацыя Грамадскага аб'яднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны», 2003
© А. Корнеў, 2003
© Афармленне А. Корнеў, 2003

ЗМЕСТ

I

У маёй гасцёўні	8
Узнёсласць	9
Птушыная рапсодыя	10
Серабрыстая вішня	11
“Шукаю мройнае каханне”	12
Пласты жыцця	13
У цемры чакання	14
“Плывуць над зямлёй у бясконцасць аблокі”	15
Вясенні снег	15
Нейкая віна	16
“Не першы год, не першы раз”	17
Начная траса	18
У родную школу	19
Коні на ржышчы	20
“Шчаслівая знічка запала”	21
“Нібыта пакінуты яблык”	22
Насціны косы	23
Мая ты залатая рыбка	24
Астравок некранутай ласкі	25
Вішнёвыя кроплі	26
Птакі-песні стайліся ў дыску	27
“З вясёлкі-дугі”	28
“Ці выцісну з уласнае кары”	28
“Той, хто лічыць за шчасце вандроўкі”	29
Вочкі-браткі	30
“Няёмкасць — полымем на шчоках”	30

II

Добрай раніцы, світанак!	32
Вястунчык вятрыска	33
“Сцюдзёная нач над краінай”	34
Беластвольная Венера	35
Жыццёвая квота	36
Мужнасць	37
У нас беларуская гімназія?!	38
Развагі над томікам А.С. Пушкіна	39
Што там за звычайнасцю?	42
Бяжы ад лёсу шэрага	43
Галерэя Траццякова	44
Дзіцячы інтэрнат Ястрамбель	45
Шэры чалавек	46
Павукі	46
Я знайшоў цябе	47
Не вярнуцца назад	48
Будзем жыць	49
Дык вось яно жыццё другое!	50
Замарожаная вішанька	51
Ды ўзгарыцца Сырыца ярчай ды ярчэй!	52

III

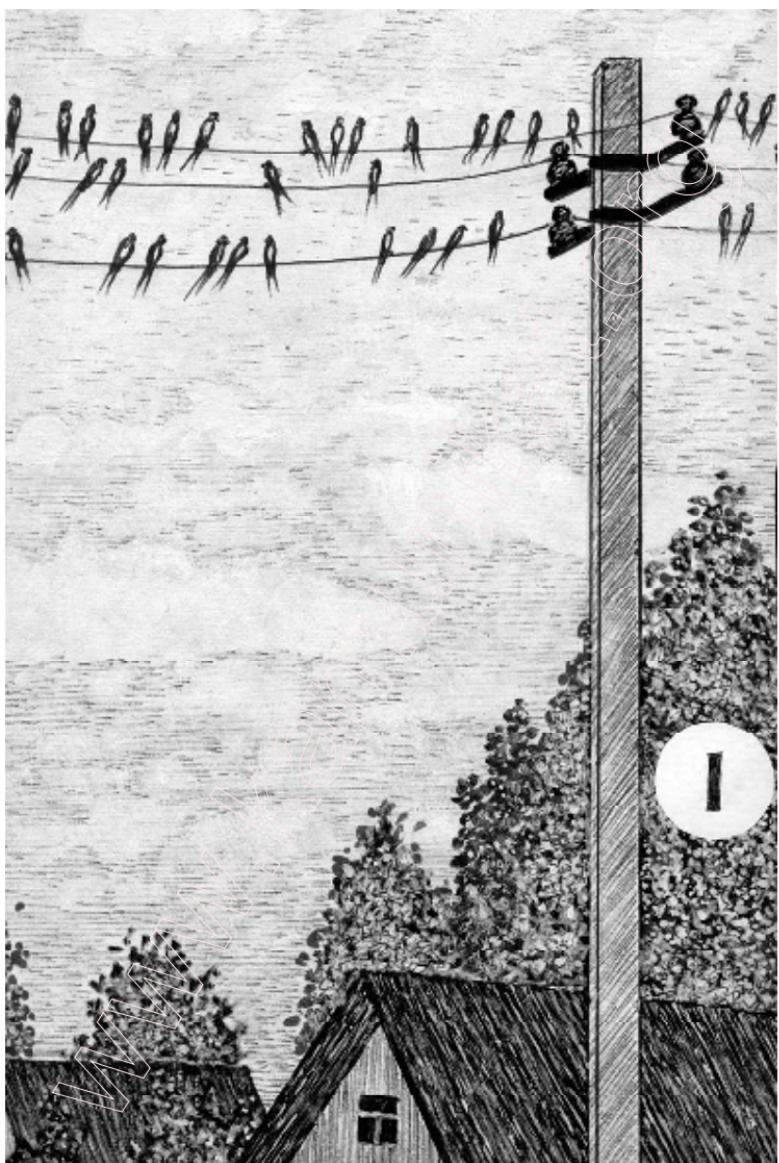
“Сочыць неба за мной аднавокае”	54
Кубатура часу	54
Вельмі доўгая дарога да нябёсаў і да Бога	55
Акно-акенца	56
Я прашу	57
Міжсезонне	58
Дзе логіка?	59

“Няшчасці сыпаліся спрэс”	59
“Мае браточки, братуханы”	59
“У сэрцы камяні нясеш”	60
“Мой любы коню”	60
Толькі рух	61
“О, як час бяжыць”	61
Бальнічныя нататкі	62
“Як было тады ўсё проста”	62
“Здаецца, нікога не бачыў”	63
Вытокі жыцця	64
Дваравы мысліцель	65
“Год над годам рупна месціцца”	65
Доля мая вераб'іная	66
Памяць белага лайнера	67
Жыццёвыя шары	68
“Звіняць завостраныя крыгі”	70
Куды спяшаць?	71
Дзве палазні	72
“Холад восені”	73
Прыйдзі ў сябе	74
Што ўзрасце?	75
За добрую справу	76

IV

Адкінем сум	78
Спакуслівы позірк	78
“Пакрысе сакавік пранікае”	79
“Цвіў чабор і базілік”	79
“Я для цябе мо толькі фанік”	80
Вясновая задышка	81

”Не толькі фарбы”	81
Раўнівыя фантазіі	82
Вырвала з магілы	83
“Стралой амурнай збіты”	84
Ох, і шлёпанцы!	85
Няўцерп	86
Пад тваім парасонам	87
”Ты ў мяне жывая пластыка”	88
Мокрыя сляды	89
У куточку вакзала	90
”Не апушчаны фіранкі”	91

У маёй гасцёўні

Вір настрою ў поўнай цішы!
З неба, з млечнае афішы,
Па сцяжынчаках Парнаса
Духі, летуценні, зоркі
Апускаюцца ўсе разам
У пакой мой на вячоркі.

Час уяўны — перасоўны.
Сённячы ў маёй гасцёўні
Як бы творчая імпрэза:
Тут фантазія і факты,
І паглыбленыя зрэзы
Ўсіх планет і ўсіх галактык.

Шмат памкнення! Хай занадта!
Бо душа — сама саната,
Шэгча оды і санеты ...
У гармоніі щудоўнай
З духам неба — дух планеты!
Вір паэзіі ў гасцёўні!

Узнёсласць

Не змог стрымаць я птушку-фразу,
Якая з мысленай спіралі
Ўзляцела ўвысь. Яе адразу
Віхуры ўздымныя ўвабралі

І зніклі ў паднябеснай далі.
Іх узялі там пад апеку
Аблокі — белаяя раялі
З эстрадна-прыпаднятым векам.

Імпэту ўзнёслага не ўбавіш
У плыні воблачна-буруннай.
Вятрыска ціскануў на клавіш,
І заспявалі промні-струны.

Душа трапеча ад імкнення
Ўвабраць узывшаную ноту ...
У тым і ёсць, відаць, натхненне
І адчуванне сіл для ўзлёту.

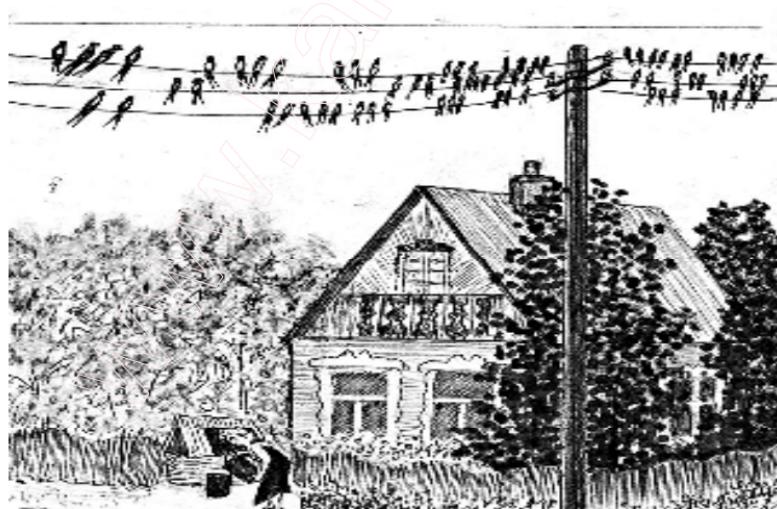
Птушыная рапсодыя

На струнах тэлефоннай лінії
Вятрыска выявіў танальнасць дроту.
Здаецца, самапіску вымі і
Садзі на провадзе жывую ноту.

У думках вершаванай метрыкай
Сугуччы новыя амаль паспелі.
Ды раптам — шум і сполах ветрыка...
І ластаўкі на правады паселі,

Якраз як ноты: фракі чорныя,
І фалды спрасаваныя навостра.
Акорд! Чырыканне мажорнае.
Так фантастычна ў іх усё і проста!

Гучалі правады пра провады
І песні ўдзячнасці зямлі і лету.
Пастаў, каханая, вядро вады,
Давай паслухаем імпрэзу гэту.

Серабрыстая вішня

Столькі сонейка і бляску
Ў інеі і ў снезе пышным!
Я вярнуўся як бы ў казку...
Толькі дзе сяброўка вішня?
А-а! Дык вунь яна, ля пуні!
Добры дзень, мая красуня!
Не пазнаў, прабач ласкава,
Бо ў карунках ты яскравых.
А марозныя нябёсы
На тваю сукенку, косы
Сыплюць і далей так шчыра
Яскі — снежныя сапфіры,
Перліны і амяцісты —
Россып дробнапрамяністы.
Урачыстаў у паветры!
Ветрык! Жартаўлівы ветрык,
Мо нястрыманасць раздзелім,
Прыпадымем срэбны вэлюм
І зірнём у очы вішні?
Ці парыў такі залішні?
Так. Вядома, не патрэбны.
Праз той вэлюм яркасрэбны
Без таго відаў выразна
Позірк радасны і шчасны.
Нездарма ўлюбёнка-вішня
Ў радасці насустроч выйшла.
Дачакалася, красуня,
Ты мяне, сівога луня.
Момант, Богам асвячоны!...
Будзь маёю нарачонай!
І я тут з такой нагоды
Застануся назаўсёды.

Шукаю мройнае кахранне
Ў вёсках, гарадах.
То прыпніняюся ў блуканні,
То лячу, бы птах.

Ну хто сярод шматлікіх вуліц,
За якой сцяной
Чародку мар маіх прытуліць,
Пыхне навіной?

Мае жаданні энергічна,
Думаю, вось-вось
Праб'юца токам электрычным
Праз муры наскрозь.

З усіх патронаў і разетак
Выльюща святлом,
Нястрымнай радасцю — хай гэтак! —
Запалоняць дом.

Узнік бы я ў яе кватэры
Сонечным паслом,
І лёс жаночы нудны, шэры
Кінуў бы на злом.

Кахранне б нашае зліося
Яўна, а не ў сне...
І сэрдца ў любае зайшлося б
Так, як у мяне!

Пласты жыцця

Жыццё сваё пералапачу:
Мо адшукаю што згубіў,
Мо хоць уяўна зноў убачу
Каго каҳаў, каго любіў,

З кім шчасце сеялі. А потым
Узняўся пырнік там густы.
Капаю, паліваю потам
Дзірвану цяжкія пласты.

Шукаю... І з-пад чуба краплі
На кветкі росныя ляццяць,
Як пераспелыя каноплі,
На яркім сонцы зіхаццяць.

А ў краплях, бы ў асколках люстры, —
Знаёмы вобраз. Гэта ты!
Бурштынны локан, погляд шустры
І тварык праста залаты!

Жыццё сваё глыбей лапачу,
А краплі міма — блісь ды блісь! —
Мігнулі ў чарназём гарачы,
І знікла ты, як і калісь.

У цемры чакання

Ноч жахліва шчэрыць пашчу
На мой зрок, і слых, і нерви.
І дарэмна я таращу
Здзіўленыя вочы ў цемры.

Бо цябе нідзе не згледзеў,
Нат ні ценю, ні намёку...
Ні агенъчыка ў суседзяў,
І ні шаргацэння кроکаў.

Што ж, чакаю ў змроку чорным,
Вымалёўваю патрошку
Стан жаночы, непаўторны
І чаруючую ножку.

Ты пайшла начною сцежкай
Аж за лес — у тым напрамку.
Росны золак, мабыць, пешкі
Прыядзезь адтуль уранку.

Асвяціла белай хусткай
Небакрай за сонным гаем.
Ноч паспешна з цымянай пусткі,
Увагнуўшыся, збягае.

Плынуць над зямлёй у бясконцасць аблокі,
Нібыта пражытыя святы і будні.
Часамі надзьмуюцца хмарныя шчокі
І пырснуць то срэбрам, то кропляй прастуднай.

У мокрага неба не змераеш дна.
І раптам — свято нада мной нечакана.
Прагаліна ў хмараў, і ты ў ёй адна —
Твой вобраз нябесны праменъ адчаканіў.

У золаце ўся. Ды чаму так высока?
Ага! Зразумеў: у жыццёвым зеніце!
Лятучыя хмаркі! Сівыя аблокі,
Віхрай туды і мяне падхапіце!

Вясенні снег

Зіма пабегла, не азвалася,
Адно адстаў сумёт рабы.
І раптам неба ўсхвалявалася —
Віруюць шэрыя клубы.

А вось і хмара — поўсьць кудлатая,
Нібы вялізны дзымухавец,
Прасвет апошні ў небе латае,
Закрыла сінь, а пад канец

Сушыцца прамяні развесіла
На свой пакрыўлены карніз;
Чупрынай страпнянула весела,
І пырхнулі сняжынкі ўніз,

Бы з дзымухаўца напарасоніках,
Насенне сеецца, плыве...
І кветкі — дробненькія сонейкі —
Вось-вось зазязоўць у траве.

Нейкая віна

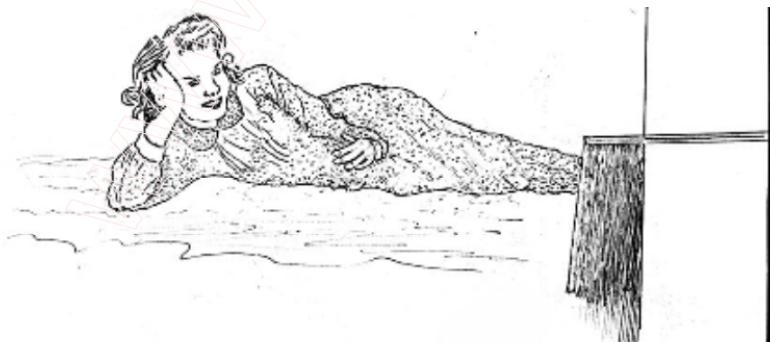
Ці шчасіце зноў вяртаецца,
Ці то спакусы д'ябла?
Мне вельмі падабаецца
Чамусыці жонка сябра.

Тым болей зараз у ўдавы
Зусім інакшыя правы.
Яна, прыгожая, — адна.
Але ўсё ж нейкая віна...

Ах, сябра, усё роўна ты
На векі вечныя ў спачыну.
Яна ж яшчэ чароўная,
Прывабная жанчына.

Вядома зараз у ўдавы
Настрой зусім не ігравы...
Ды як іграць, калі яна,
Бы адзінокая струна?

Таму маўчыць і зводзіцца
Такія ў нас устоі...
Святая Багародзіца,
Дапамажкы абоім.

Не першы год, не першы раз
Вясна ўсяго мяне малодзіць.
І кожны раз
Мільёны фраз
Душа натхнёная знаходзіць.

І сэрдца, ціўкнуўшы ў грудзях,
Знікае ў сонечнай сінечы.
Такі прасцяг!
Зялёны сцяг
На кожнам дрэве ўжо трапеча.

Не ведаў гэткага зліцця,
Дзе ззяле маладосцю сталасць.
Нібы дзіцця,
Расту, хатця
Жыццё падэшвы ўжо стаптала.

Начная траса

Адно паспелі ў цемры зліца,
Самкнуцца неба і зямля,
Як з небасхілу, бы па нітцы,
Спаўзаюць зоркі спакваля.

І аб'яднаўшыся папарна,
Плывуць маўкліва ў лёгкім трансе,
Мо іх спыніць? Жадаю марна:
Бясконцы рух на чорнай трасе.

А можа хто з іх выпадкова
Прыстане побач, тармазне?
Ды не! Чырвонаю падковай
Бліснуць і свіснуць паўз мянэ.

Рассунулі начны пагорак,
Рассеклі ланцужком агнёў
І... уліліся ў мора зорак --
Сузор'е вуліц і дамоў.

І я туды то ціха крочу,
То подбегам па гладкай трасе,
А то ў абдымку з чорнай ноччу
Бягу, кружуся ў белым вальсе.

У родную школу

Вясёлы шум гумовых колаў
І па пяску, і па вадзе...
Як у дзяцінстве, зноў у школу
Дарога вітая вядзе.

На легкавушцы шчасця еду
Ў надзеях і сумненнях: ці
Магчыма ў храме першых ведаў
Зноў у мінулае ўвайсці?

Я быў за партай
Заўсёды ўпарты,
Ну, а тым болей,
Калі на волі
Вучыўся ўжо
Ў жыццёвой школе.

Званок спявае мілагучна,
А сэрца рэхам аддае...
І да мяне падбеглі вучні,
Бы аднакласнікі мае.

І набліжаецца настаўнік —
Высокародны, вабны лік!
Нібыта той былы, мой даўні,
Любімы класны кіраўнік.

Мне стаць ля парты
Прад ім бы варта,
Даць справаздачу,
Дзе быў, што бачыў...
І я гатоў.
А як іначай?

Коні на ржышчы

Устрывожыліся гоні...
Вецер свішча.
Узняліся хмарай коні —
Стогне ржышча.

I спыніліся ў парыве,
I заржалі.
Нібы полымя, іх грывы
Задрыжалі.

Стой, мой конік! Стой, мой верны!
Ой, не вытні!
Пад нагамі з поўным зернем
Колас жытні!

Згублены ці непатрэбны,
Але цэлы.
I такі вусаты, хлебны —
Пераспелы!

Коні колас падхапілі,
Палящелі.
I ад радасці і сілы
Вар'яцелі.

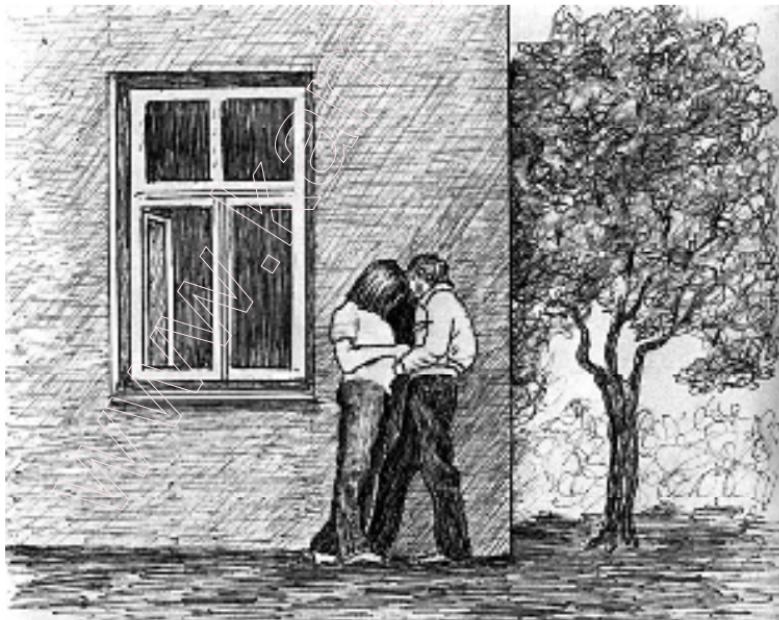
I смяяліся, і ржалі...
Во дзе ржышча!
Вецер гэтак напужкалі!
Сціх. Не свішча.

Шчаслівая знічка запала
Ў душу і не згасла яшчэ.
Жыццё — не падобнае балю,
Хоць круціцца, бурна цячэ,

Ламае карэнні і голле,
Ляціць у бязмерны прасцяг...
Трымціць маё сэрца — да болю! —
Як трэснуты звон у грудзях!

Тапчуся на ўскрайку абрыву,
Губляю, здаецца, вагу...
На трэснутай бронзе гуллівы
Аўтограф я твой берагу.

Нібыта пакінуты яблык
На дрэве чакае зіму, —
Ляжу на канапе азяблы
Ў пытаннях: “Чаму ды чаму?”

I раптам — як тое прышэсце! —
Дзве зорачкі — вочкі твае.
Бліжэй, і бліжэй... і нарэшце
Ўяуленне жывым паўстае.

Прыязная ўсмешка на твары,
Такая ж люстрана ў мяне.
Вось-вось лёгкакрылая мара
Пяшчотай сваёй ахіне.

Inoch нібы цуд сатварыла.
Анёл ты мой... і ў рэшце рэшт
Мяне на бялюткія крылы
З сабой асцярожна бярэш.

Як сноў маіх казачны аўтар,
Нясеш мяне ў свет перамен.
А дзе апынёмся мы заўтра —
Уранні пакажа прамень.

Насціны косы

Шмат пра сонца і нябёсы
Песень можна скласці.
Але сонечныя косы
Толькі... толькі ў Насці.

Навей, матыў навей,
Шчаслівы салавей,
Каб мой прывабны спеў
За той касой паспей
І ўплёўся б у яе,
Як думкі ўсе мае.

Не змагу яе прывабіць —
Дык другі прытуліць.
Не пражыць мне болей, мабыць,
Без маёй Настулі.

Мне прама, ці лявей?
Скажы мне, салавей.
Спазніўся я ці не,
Ці прыгарне мяне?
Спляваць, альбо маўчаць,
З чаго? З чаго пачаць?

Зоркі ў небе — быццам восы!
Уцякае Насця.
Стужкай упляліся ў косы
Позірк мой і шчасце.

Навей, навей, навей
Настрой мне, салавей,
Каб радасны мой спеў
За любаю паспей,
І мо каса яе
Мяне ўсё ж абаўе.

Мая ты залатая рыбка

Рассунуў Нёман стромкі лес.
Разгаты дуб у хвалі ўлез,
Палошча зблытаныя цені.
Гляджу ў асмужаную даль:
Здаецца бачу ў бліску хваль
Цябе я ў залатым адзенні.

Маё каханне за табой
Плыве з адданасцю сляпой,
Кіруе саматворным чоўнам.
Ты, любая, дапамажкы
Знайсці ў віры тваёй душы
Запал жыцця, такі чароўны!

Абое ў радасці тады
На бераг вылезем з вады
І моўчкі пасядзім пад дубам.
Мо хвала сум твой разаб'е,
І слова вырвуцца ў цябе,
Што стаў жаданым я і любым.

І радасці не будзе меж...
А як захочаш — паплывеш,
Ды толькі ўжо ў напевах скрыпкі.
Мо без мяне... Але прабач,
Я буду вечны твой скрыпач,
Мая ты залатая рыбка.

Астравок некранутай ласкі

З чатырох шчаслівых вок
Лъюща хвалі бляску.
А між іх ты — астравок
Некранутай ласкі.

Птушка весела пяе,
Мы ж як немаўляты:
Вусны мілыя твае
Жарсцю запячатаў...

Зіхаціць гасцінны луг:
Кветачкі, суквеці...
Шчасце дзеліцца на двух,
І не трэба трэці.

Пачуццё — амаль струной!
Сэрца — гучным звонам!
Заставайся тут са мной,
З вечным рабізонам.

Вішнёвая кроплі

Галінкі — ушыркі.
Напружаны жылкі,
Уздрыгваюць лісці ад пульсу.
Згараеш у цноце,
Цябе аж калоціць...
О, вішанька, так не хвалюйся!

Галіначка трэцца.
А што як парвецца
Сасудзік ад жарсці залішняй?
О, Божачка! Кроплі,
Чырвоныя кроплі
Папраўдзе зазялі на вішні!

Як сонечны донар!
Славольства і гонар —
У пырсках дзявочай блазноты!
Мая каралеўна,
Падорыш, напэўна,
Мне кропельку шчасця свайго ты.

Птахі-песні стаіліся ў дыску

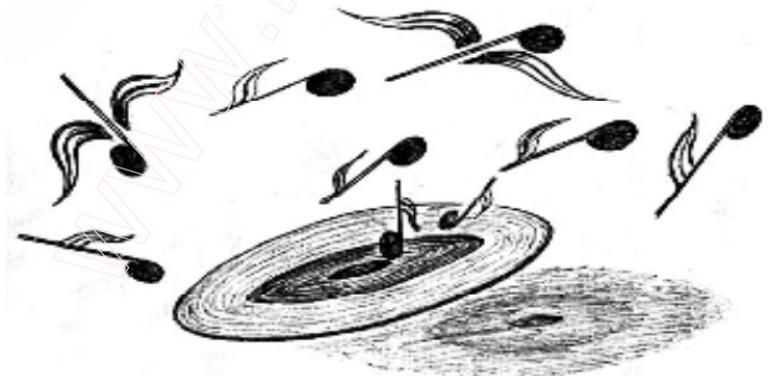
Галіне Ярашэвіч

Твае песні — чароўныя птахі,
Вырываюцца з дыску, бы з клеткі.
Ноты — крылы! Узмахі! Узмахі!
Голос дзіўны, хвалюючы, рэдкі!

Хай музычнасць мая — нулявая,
Ды пачуццям узвышаным цесна.
Ты прабач, што я сёння спяваю,
Непрыкметна з табою сумесна.

І не толькі я гэткі пяючы
Разам з песній тваёй у палёце —
Уся зала з табою ў сугуччы
На чароўнай і зладжанай ноце.

Птахі-песні хаваюцца ў дыску,
А я ўсё яшчэ з музай лятаю
І цяббе, нежурынку-салістку,
Кампазітарку шчасця вітаю.

З вясёлкі-дугі
І настрой — у акрасе.
Рака са смугі
Прыпаўзла і змаглася.
Касцёр затухае,
А радасць — на ўздыме,
Бо той, хто кахае
І мокры не стыне.
Дуга над зямлёй —
Каранацыя лета.
Красою такой
Хто не будзе сагрэты!?
Разбегліся ліўні.
У красках узвышши.
Расклад лёсу дзіўны
Прыгода нам піша.

Ці выцісну з уласнае кары
Хоць колечкі яшчэ карысных кропель?
І вось цячэ страфа. Гарыць... Гары!
Карысным будзе мо каму і попел.
Там, пэўна, сканцэнтруеца ўся соль —
Майго тварэння мікраэлементы.
А мо згарыць, нібы аэразоль
І знікне назаўсёды ўсё дащэнту.
А ўслед бяздумны ветрык разнясе
І пыл з пазалачонага багету...
Каму ж патрэбны намаганні ўсе
І клопаты, і валтузня ўся гэта?
Жыццёвы макіяж альбо міраж?
А прыгажосць ці ў яве, ці ў падмане?
Рака жыцця цячэ, іду наўсцяж.
Далечыня хаваецца ў тумане.

Юрасю Мацюшку

Той, хто лічыць за шчасце вандроўкі,—
І спякотай брыдзе, і слатой.
Сэрцу лепшай няма трэніроўкі,
Як па свету ісці пехатой.

Чым на колах на бешаных лётаць,—
Лепш на ўзлесці сустрэць першацвет,
Лепш цябе хай паслухае лотаць,
Бо вядома ж: вандроўнік — паэт!

Не стрымаць непаседу-турыста!
Яго вабіць азёрная сінь
І пейзажы краіны гарыстай,
І муры гістарычных мясцін.

Захапляюць і вёсны, і леты,
І снягі заварожаных зім,
Бо турысты — таксама паэты,
Прыгажосць адкрываюць ва ўсім.

Альпіністу з паходнаю кайстрай
Ужо мала зямной даўжыні.
Цягне ўпартага натхнёнага майстра
Да жахлівай крутой вышыні.

Па скале непрыступнай, адвеснай
Падымаецца ўверх скалалаз
І, нарэшце, з бунтоўскаю песняй
Пакарыў ганарлівы Парнас!

Ды і мне сёння з мімікай поснай
Хопіць мо ля акенца сядзець!
Адпраўляюся ў гай наш дзівосны,
Буду лашчыць бярозы і сосны
І экспромты натхнёныя пець!

Вочкі-браткі

Колер жоўты з фіялетам,
І блакіт таксама...
Вочкі-браткі ўраз — дуплетам,
І па сэры прама!

Знемагаю пад прыцэлам
З нейкай асалодай.
Як змаглі душой і целам
Гэтак авалодаць?

Вочкі — кветачкі Анюты!
Позірк востры, палкі!
На двары — ссівель люты...
Здагадаўся ўсё ж чаму ты
То сняжынкаю прыдзьмутай,
То یвіцеш фіялкай.

Няёмкасць — полымем на шчоках
І дагарае... у засосах.
Пакуль лунаем мы ў аблоках,
То шлюб ствараецца ў нябёсах.

Мо час ужо нам апусціцца?
Але не да грэхападзення...
Каханне — жарсць і таямніца,
І захаванае сумненне.

Добрай раніцы, світанак!

З-пад заспанае лістоты
Па паветранаму шоўку
Слізганулі ў неба ноты —
Песню выкінуў салоўка.

Голас раздрабніўся свістам,
Рассыпаецца, крыляе,
Серабрысты і празрысты
Навакolle асвятляе.

Сны з расою стрэслі дрэвы —
Прэч начнью калыханку!
Валасы бярозы-дзевы
Прычасалі на світанку.

О, світанак! Ты спрадвеку
Золкую зямлю лагодзіш!
Курнік сонна кукарэкнуў,
Пазяхнуў рыпун-калодзежк.

З коміна — дымок: то венчык,
То духмяны абаранак.
А праз іх — руку праменъчык.
Добрай раніцы, світанак!

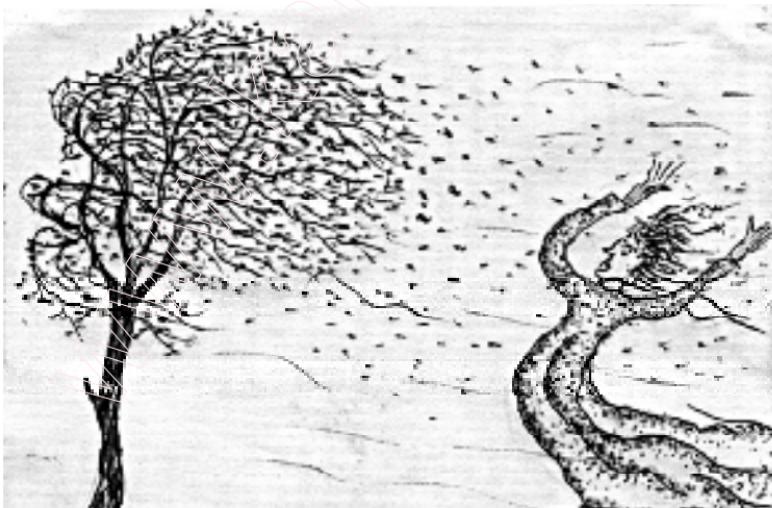
Вястун вяtrysка

Зарніцы пабліскуваюць блізка,
Амаль што над нашымі межамі.
Вястун-перабежчык вяtrysка
Вярнуўся з навінамі свежымі.

Катуе душу і... ратуе.
Застыла ўстрывожана вуліца...
А колькі свабода каштую
Не ведае нават Каштуніца.

Купіць яе? Пэўна, не купіш,
Затое прадасца па рознаму.
Таргуйся і мо не саступіш
Настырнаму і невыноснаму.

Вястунчык свабоды — вяtrysка...
Вястун навальніцы трывожнае...
Яшчэ не падведзена рыска,
Не ставіцца крапка апошняя.

Ларысে Геніюш

Сцюдзёная нач над краінай.
Палярнае ззянне — насмешка
Над доляй людскою нявіннай,
Над сілай караючай, грэшнай.

То штык, то сабачыя іклы...
Жанчын абяссільвала кірка.
Канвой атупелы, абвыклы
Няспынна за вязнямі зіркаў.

Прыкладам! Віントоўку нацэляць
На жонку, сястру альбо маці.
Спытаіце ў сібірскіх мяцеліц:
Ці праўда, што людзі ўсе — “братья”?

То вяласць, то тэмпература,
То пульс — тонкай нітачкай, слабы.
Жанчына, што з гіпсу фігура,
Змярцвела, бы снежная баба.

Ці ўбачыць пакутніца Нёман
І барвы радзімай Гародні?
Завея нагадвае гоман
І сум невыказны народны.

А сённячы ўсім — і паэту! —
Жыццё дае іншую тэму.
Сатыру пішы і памфлеты
На тую і гэту сістэмы.

Ларыса, Старыя Дарогі*
Тваёю сядзібаю сталі.
Тут вершы твае і трывогі —
Пад сонейкам на п'едэстале.

*У снежні 2001 г. у г. Старыя Дарогі ўстаноўлены першы на Беларусі помнік паэтцы.

Беластвольная Венера

Адна зімье, летуе
Бярозка ля крыніцы.
Застыла поўраздзетая
Ў махеравай спадніцы.

Замоўкла, чарнавокая,
Глядзіць і не мігае.
А з памяці далёкае
Былое набягае:

Тут ясень над бярозкаю
Схіляўся кавалерам,
Трымцеў, як над Мілоскаю
Красуняю Венерай.

Ды ноччу вераб'інаю,
Маланкаю абранны,
Ён падае... Галіны ёй
Ламае. Боль і раны!

Ніхто бяду не змерае!
Гняце нуда-разлука...
Вітаюся з Венераю,
Вітаюся з бязрукай.

«Зірні хоць на прахожага!» —
Прашу яе, ды марна.
Стайць, маўчыць прыгожая —
Нібы бяздущны мармур.

Жыццёвая квота

То зябкім ныючым павевам
Смуга-туга зямлю сцінае,
То прада мной, то дзесьці злева
Няшчасны долю праклінае.

То справа хворы і сагнуты
Знайшоў апору — свой услончык,
То хтосьці, змучаны, атруты
Шукае, каб з сабой пакончыць...

Навек замоўклі ў рэчцы рыбы,
Лася бязглазды пакалечыў...
Сярод зарослае сядзібы
То стогн, то плач, то хрып старэчы...

А птушкі не жывуць у нэндзы!
Прамень для іх — вясёлы пэндзлік
І палачкай стаў дырыжорскай
На сённяшній планеце жорсткай.

Жыццё для іх — таксама квота...
Але співаць! Співаць ахвота
Над полем, гаем, на балоце,
І на галінцы, і ў палёце!

І мне — якія ўжо там крылы?! —
Так хочацца з апошній сілы
Над клопатным жыццём узніцца,
А давядзецца абарвацца,
Дык толькі... з песней у палёце!
На самай на высокай ноце!

Мужнасць

Што лялечка, Яня, прыгожы Алесь
Вяртаюцца з танцаў дадому.
Дарога праз цемру. Дарога праз лес.
Мароз адштурхоўвае стому.

Залёг паміж дрэў, прытаіўшыся, снег.
Заморгала елка спрасонку...
Ці ветрык, ці цень за кустамі прабег,
Спужаў і людзей, і сасонку.

Хмызняк шапатлівы раптоўна замоўк.
Праглядаўся слаба — нярэдкі...
Ці што падалося, ці ўсё-такі воўк?
Ці вочки, ці бляск цыгарэткі?

«Янінка! На дрэва! Сюды вось нагу...
Хапайся вышэй за галінкі!
Хутчэй! І не бойся... Я не пабягу...
Я з імі як-небудзь... Янінка-а-а!»

Ды позна, Алесік... Бяжы не бяжы...
Боль вогненны аж раздзірае!..
Таропка ўтыкаюцца іклы-нажы —
Галодная воўчая зграя!..

Стралізная нач аддаліца ў вякі.
Забудзецца гора дазвання.
Жыве чалавек, а з ім побач — ваўкі...
Адвечнае суіснаванне.

У нас беларуская гімназія?!

Прыйшоў, раз выпала аказія.
Паверыў слыху бесшабашнаму,
Што ў нас з'явілася гімназія,
Дзе навучаюца па-нашаму;

Дзе перамога безумоўная
Ў баі з патрыятычнай вяласцю;
Дзе наша слова роднамоўнае
Ў вучнёўскіх душах адазвалася.

І сапраўды, я ашаломлены
Прамым нацыянальным вектарам,
Які ў настаўнікаў не зломлены,
Не паламаны і ў дырэктара.

Здзіўляюся неверагоднасці:
Працуюць тут зусім не робаты...
Тут столькі яркае народнасці
Ад выкладання і да побыту!

Раён у справаздачах значыцца
Трасянкай з трасцамі акружаным.
Але гімназія мне бачыцца
Нацыянальнаю жамчужынай.

Стоп! Стоп! Маўчу. Канец фантазіі...
Далёка нам да пераробу,
Бо мы, пакуль што — у Еўразіі,
Хаця і цэлімся ў Еўропу.

Развагі над томікам А.С. Пушкіна

Ужо аж дзвесце год таму,
Як давялося жыць яму.
А што мы ўбачылі б сягоння
Ў ягонай лірыцы натхнёны?

Якія б вершы мог ён звіць?
Спрабую неяк уявіць,
Стагоддзі нашы параўнаць
І склад ягоны пераняць.

Ты не спявай, красуня, мне
Сваё адладжанае сола.
І ў тэлевізарным акне
Не трэба столькі сцэн вясёлых.

Хай заспываў бы Пугачоў,
Не той, што з прозвішчам Кіркораў,
А той, хто музыкай мячоў
Хацеў прагнаць людское гора.

Красуня, ты экран пашыр
І пакажы другую сцэнку —
Ды з песеню на ўвесь эфір! —
Пра Разіна! Пра зуха Сценьку!

І не спявай ізноў, — о не! —
Ты песень Грузіі маркотнай.
Напамінае гэта мне
Пра край расейскі, пра гаротны.

Нячысцікі зноў рой за роем
Ляцяць паспешліва да нас.
Хто здагадаецца, чаго ім
Прыспічыла на гэты раз?

Яны — бы згушчаныя хмары,
Ажно скасіўся маладзік.
Ад Петраграда да Самары
То цяжкі стогн, то ціхі ўскрык...

Багаты край і гэткі бедны!
Дзе векавы твой дух былы?
Чаго ж марудзіць коннік медны
І не саскочыць са скалы?

Замоўк і ты, пійт вялікі,
Сярод муроў манастыра.
Напружся ўсё-такі і клікні
Свайго Вялікага Пятра!

Ён узмужнеў сярод журботных бур,
Загнаны лёсам самаўладным.
Ці не таму паэзіі ажур
Вязаўся велічным і складным?

Любуюся і сёння я ахвотна
Радком ягоным звонкім і тутгім:
“Я Вас кахаў так шчыра і пяшчотна,
як дай Вам Бог каханай быць другім”.

Паэзія яго — што ясны дзень!
Фантазія, узніклая спонтанна!
Душу бадзёрыць, быццам бы струмень
Бахчысарайскага фантана.

Дык хіба можна быць шчаслівым,
Мой аднадумца дарагі,
Калі заўсёды пад уплывам
І цела наша , і мазгі?

Мы рай не бачылі яшчэ —
Надзея гэта ў вечнасць кане...
Ізноў чачэнец на аркане
Ў палон кагосыді валачэ.

Кідае презідэнт указы
Заместа грошай з краю ў край.
А ў той Маскве амаль што рай
Для смелых выхадцаў з Каўказа.

І я ніяк не разбяруся,
Якая моц перамагла:
Ці двухгаловага Эльбруса,
Ці двухгаловага арла?

Дык дзе ж каўказкі той палонны?
Ці ў яме пераносіць жах,
Ці ўжо, як верхавод законны,
У Белым Доме пры грашах?

Што там за звычайнасцю?

Ветрык, хмары гонячы,
Накручвае клубы.
У праменнях сонечных
Ныраюць голубы.

Дзесыці захліпаецца
Ад песень жаўручок.
Вунь жа ён! Купаецца
Ў праталіне аблок.

Трэцца коўкі пысаю...
Матыль, увесь як медзь,
Твар да шыбы цісне і
Намогся разглядзець,

Што ў вакне зачыненым
З падсіненым святлом.
Там — аперацыйная:
Хірургі над сталом.

А між іх — бы зарава,
Згараюць пальцы рук...
Сэрца там у марыве
Трапеча, што жаўрук.

Чырвань твары пражыла
Ўжо некалькі гадзін...
Прэч, матыль аранжавы!
Ляці! Аляці адзін!

Роздумы адчайныя
Праменъчык пераб'е.
Ты ляці! Звычайныя
Дзянёчкі для цябе.

Бяжы ад лёсу шэрага

Ля рэчкі мокры верасень
Разлёгся, сушыць лісці.
Як змоўшчыкі, на беразе
Бярозкі ў гурт сыпліся.

Нясмела паймкнуліся
На процілеглы бераг,
На схіле спатыкнуліся —
Няўпэўнены ў намерах.

Бо рэчка з завіхрэннямі,
А ў тых вірах — пагрозы.
Стаяць у задуменні і
Вагаюцца бярозы.

І вось адна гуллівая,
Сказаўшы : «Сёстры, где?»
Саскочыла з абрыву і
Пайшла па мелкаводдзю.

І ўжо з другога берага
Застаўшымся махае:
«Сюды! Ад лёсу шэрага
Збягайце ўсе!.. Чакаю!»

Галерэя Траццякова

У.В. Траццякову

Зімой і вясною, і ўлетку,
У ясны дзень і ў вечар шэры
Вязу галіначку ці кветку
Ў цясноту гарадской кватэры.

А там, у вёсцы Прыазёрнай —
Усё, аб чым, душа, ты марыш!
Хай не гатэль, не пяцізорны...
Затое там жыве таварыш.

Ды вунь яна красуня-хата!
На ёй не зоркі, а — падкова.
Над комінам — дымок калматы,
А ў сенцах — постаць Траццякова.

Ды не, не тога мецэната,
Што падарыў музей Маскве.
Прыгожы, добры ён і надта
Прывабны ў гэтым харастве!

Штодзённа, як і дзед Парфірый,
Ласкава гутарыць з прыродай.
І толькі ёй натхнёна, шчыра
Стварае ўзвышшаныя оды.

Трашчыць агенъчык на марозе.
Удвух ля вогнішча прысядзем.
Над намі ў выкрутастай позе
Антонаўкі ў зімовым садзе.

Навіслі кроністыя сёстры,
Здаецца, к нам цікавасць маюць.
Так, так! Узбуджана і востра
Санеты зімнія ўспрымаюць.

Кастрышча. Захад барбавее.
І голле дрэў спляло карункі.
Пейзажы тут — што галерэя
Ўражблыхных колерных малюнкаў!

Дэіцячы інтэрнат Ястрамбель

Бывае, гляну на Мышанку,
А левы бераг не відзён,
Таму што часцяком уранку
Хаваецца ў тумане ён.

Ды ўсё ж прыкметны на Мышанцы
Цагляны мур — наш “карабель”.
Дарыў жыццё, дарыў і шанцы
Непатапляльны Ястрамбель.

Свой бераг “юнга” выбіраў,
Туды перабіраўся ўплаў.
Нептун свавольніка бярог,
Дапамагаў, як толькі мог.

Зноў папаўняліся “каюты”:
Сястра прыходзіла ці брат...
Для непаседлівага люду
Сям'ёй рабіўся інтэрнат

І караблём у акіяне,
Дзе мноства штартмавых шляхоў...
Плыве, плыве, а дзе прыстане?
Ці ля жаданых берагоў?

Ужо даўно я не дзіцё
І пераплыў сваё жыццё,
А ў памяці ўсё — Ястрамбель,
Мой самы першы карабель.

Шэры чалавек

Не ганьбіце таго мужчыну,
Што ў пыле сам, ды чын па чыну
Зямлю парэжка на скрылі
І са шпакамі па раллі
Пасеес і ўраджай здымаете...
Сам ад яго не вельмі мае.

Ды зноў — у полі і на пожні
І выпетраны, і набожны.
І пот сцякае, бы расол,
На перасушаны падзол,
Каб падтрымаець яго вільготнасць
І шматгадовую прыгоднасць.

Паўторыцца зноў цыкл вясновы,
І прыйдзе, шэры, да высновы,
Што белы чалавек жыве
Без дроў і жыўнасці ў хляве,
Дастатку назапасіў болей,
Не запыліўшыся на полі.

Павукі

Па ўсіх параметрах навук
Спрадвеку сетку тчэ павук.
І бачна ўсім, што гэту сетку
Пляще на муху — на суседку.

Ды не бяда павук такі.
Страшней другія павукі —
Выдатнейшыя красамоўцы,
Якія гладзяць па галоўцы,

Нагаварыўшы сто пудоў.
Паслухаеш — і ўжо “гатоў”!
Душа трапеча і трасеўща
Бездапаможна ў іхняй сетцы.

Я знайшоў цябе

Я знайшоў цябе! Вось гэты востраў!
Сярод прорвы бяздоннай і злой.
Ды няўпэўненасць хваляю вострай
Разразае душу і настрой.

На палянцы — і жарты, і стогны.
Цішыню смех раскацісты рве.
Уздымаюцца вочы і сцёгны,
А сумленне — глыбока ў траве.

Цень між дрэўцаў настырны і ўвішны,
Ззелянелы банкнотаўскі твар...
Вочы з чырваннню — быццам дзве вішні,
Успрымаюць усё як тавар

І ацэняць на пэўную суму
Пах травы і раздолле нябес.
У разводдзі жаночага суму
Растварыліся крапелькі слёз.

Разгайдаліся думкі пад ветрам,
З ім уява адразу ўсплыла:
У тым часе далёкім і светлым
Цябе ўбачыў такой, як была.

Не вярнуцца назад

«Вярніся! Яна
Засталася адна,» —
Чаромха мне шэпча парады.
У здрэнках лісця
Бачу вопыт жыцця,
Адценне сяброўскай спагады.

Прабач, быў бы рад...
А ці будзе той лад?
Успомню — у роце гарэніць.
Прыйшоў бы, прыйшоў
Паяднаць спарышоў,
Ды розныя ўжо ў нас карэнні.

Я мо і аслаб,
Але ўсё-ткі не раб —
Інакшы душы маёй выраз.
Што зробіш? Наўкол
Новых дзён частакол
Сцяной нечаканаю вырас.

Чаромха, не плач.
Не вярнуцца... Прабач...
Раней мы былі аднадушны.
Навошта прымус?..
І Савецкі Саюз
Распаўся, а быў непарушны.

Будзем жыць

Я даволі часта езджу
Па далёкім па замежжы
І заўважыў, што ў Нямеччыне
Людзі добра забяспечаны.

І таму я менавіта
Ўдома ля свайго карыта
Парасятак распладзіў,
Распладзіў цялятак.
У мяне, сябры, наўздріў —
Свой ужо дастатак.

Па прыморскіх узбярэжжах
Я таксама часта езджу.
І калі б жыць у Італії
Сёння мне прапанавалі вы, --

Я сказаў бы вам: не буду!
Дома я зраблю запруду,
Выраблю алтанку-грыб,
Прыцягну да пляжу,
Развяду гусей і рыб,
Адля гасцей засмажу.

Мноства цудаў у замежжы, —
Як у цырку на манежы...
Можа хтосьці і намерыца
Вечна жыць у той Амерыцы,

Толькі я туды не езджу.
Дома ля свайго катэджа
Вычварны бетонны брук
З жонкаю намосцім.
Сын прыедзе, прыйдзе ўнук...
Вас чакаю ў госці.

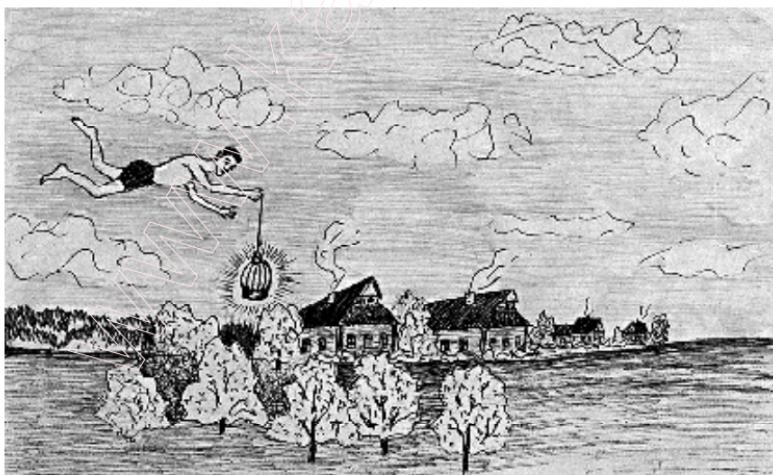
Дык вось яно жыццё другое!

Не трэба грошай ды і візы.
І так даступныя круізы:
Прысню далёкія краіны,
Спасцігну былі і навіны.

Бо сон — салодкая прайва
Нястрымных мар, бязгучных думак.
Шкада адно: не мае права
Ў жыццё вярнуцца той малюнак.

Як адарву ад казкі вочы,—
Губляюся ў прасторах ночы.
Зноў на падушку павалюся
І ўжо — у нашай Беларусі.

Дык вось яно жыццё другое,
Дзе жыў калісь, дзе давядзеўца!..
Бяжыць то госцем, то ізгоем
Па ім няўрымслівае сэрца.

Замарожаная вішанька

Снег вятрыска размятае,
А я — заварожаны.
Вішаньку ў руцэ вітаю —
Летні дзень мой замарожаны.

Дзе ж ён дзеўся? Спёка дзе?
Мо ў чырвоным ледзяку?
Успамін у ягадзе
Апякае аж руку!

Па артэрыях — надзея
І пачуці — на разбег!
Раптам бачу аж ірдзее
Ля мяне каляны снег.

О! З той вішанькі далоў —
Кропелькі крывавых слёз!
Як тут вытрымаць? Дамоў
Сэрца-костачку прынёс.

У гаршчок набраў зямліцы,
Закапаў, зрабіў грудок.
Буду кожны дзень маліцца:
«Лецейка, пусці расток!»

Ды ўзгарыцца Сырыца ярчэй ды ярчэй!

Віктару Сырыца

Змянліся нашы рэаліі існыя,
А змены ў грамадстве, як бачым, — вялізныя,
Занадта цяжкія, занадта капрызныя,
Якія не знікнуць, не скончацца трызнаю.

Аднак жа ёсьць весткі і болей карысныя,
А гэта — сучасныя і летапісныя.
Сягоння павінны, сябры, ганарыцца мы
Не толькі Касцюшкамі, а і Сырыцамі.

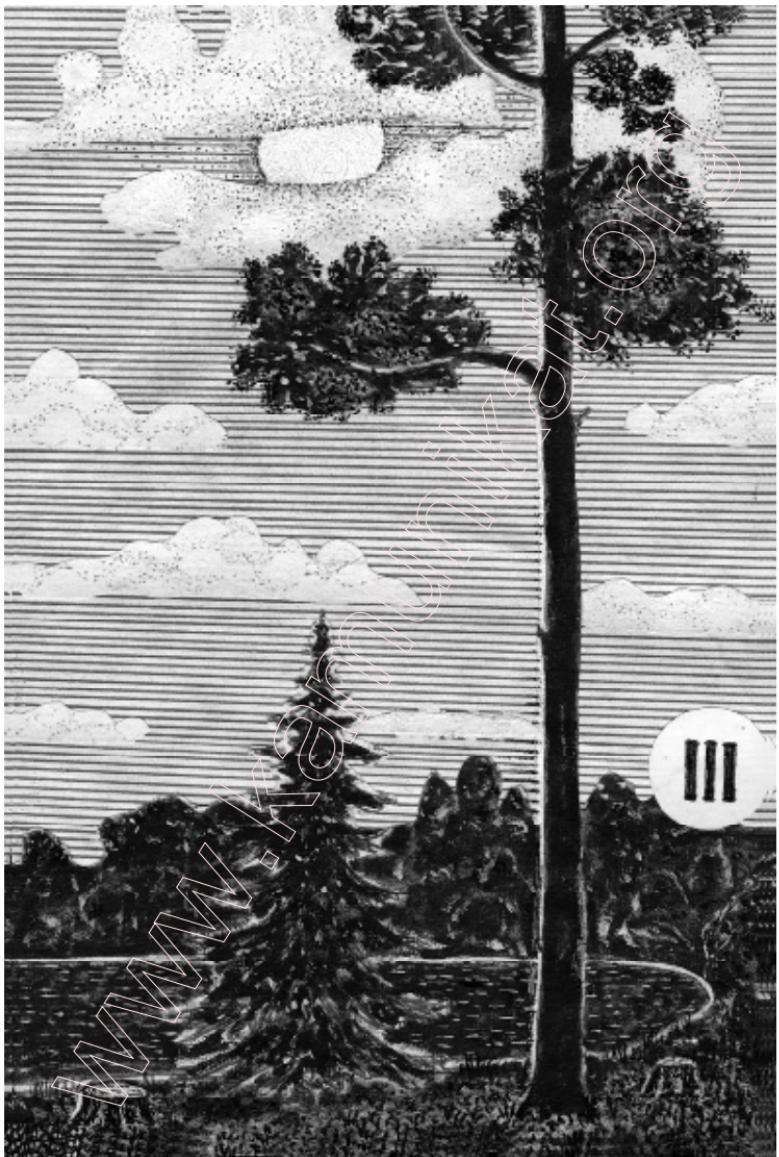
Хвала на стагоддзі няскораным рыцарам:
Змагаліся з ханамі, з грознай царыцаю,
Збіralі народ пад сваімі харугвамі,
Пад гербам знаёмым з нязмоўкльмі трубамі...

О, Віктар! Ты маршалак нашых Баранавіч!
Ваяр наш, захоўвай і сёння старанна меч,
Паблісквай у цемраддзі гранямі вострымі,
Бо мова бацькоўская быццам на востраве,

Бо мова затоплена хвалямі дзікімі,
Найбольш нецэнзурнымі, коснаязыкімі,
Не менш і культурнымі, нават вялікімі,
Хаця да іх крышачку ўсёж і прывыклі мы.

Але ўсё ж не нашыя, не тартакоўскія,
Не гарадзейскія, ды і не сноўскія.
Сырыца! Наш рыцар! Эгей, старышня!
Як позірк іскрыцца — хутчэй на каня!

Шчаслівай дарогі! Шчаслівай дарогі!
І працы, і поспеху, і перамогі!
Над ценем сучаснасці — светлая Gloria!
Дык вось яна, Віктар, над намі Viktoria!

Сочыць неба за мной аднавокае,
Пахмурнее ажно васпаватае.
Можа сэрца таму гэтак ёкае,
Што яго нехта з цемрадзі кратае.

Яшчэ больш узбуджае фантазія,
Што ўспыла над памерклоу яваю:
У збалелай паветранай масе я
Над планетай зняможанай плаваю.

Увабрала с чарнелымі вокнамі
Скруху ночы знямелая вуліца...
Сочыць неба за мной аднавокае,
Прыглядзецца пільна і жмурыцца.

Кубатура часу

На чыё сумленне ляжа
Дойлідства таго няўклоды?
Выгляд гэткі нехлямяжы
Ў змураванае спаруды:

Як агромістая скрыня,
Дзе акендаў-штампаў мнóstva...
Раўнадушна ў чрэва прыме
Ўсё прыгожае і ўбоства.

Праз раззяўленыя дзвёры
Ўсмокча і людскую масу,
Безнадзейную, без веры —
Выраз побыту і часу.

Затрымціць яна сінхронна,
Як і вокны, як і сцены...
Бо над той агульнай схронай —
Штыр агульнае антэны.

Вельмі доўгая дарога да нябёсаў і да Бога

Засуха працяглай.
Агарод аголены,
Што губа засмяглай —
Грудачкі, расколіны.

Тэкстамі адкрытымі
Неба запарушваем:
Дождькыка малітвамі
Просім аднадушна мы.

Толькі Бог наш месціца
На найвышшай зорачцы.
Просьбы болей месяца
Ўвысь ляцць напорыста.

I нарэшце Божанькам
Просьбы ўсе пачутыя,
Бо даждкы абложныя
Край увесь ахуталі,

Тыднямі без просіні
Сум з імжою гонячы.
Зноў у неба просім мы
Цёплай ласкі сонечнай.

Акно-акенца

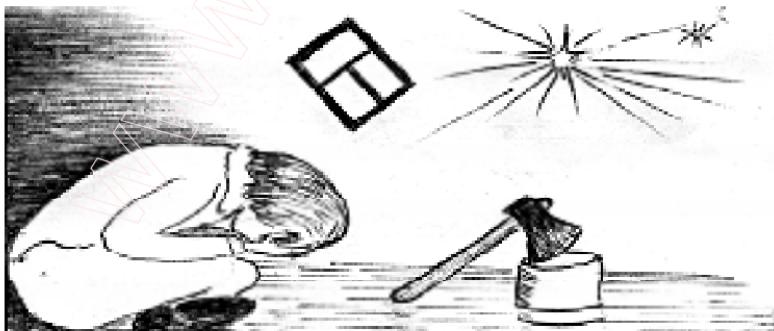
Мне заглянуць бы ў заўтра
Праз шыбу нашай драмы,
Ды лёс — жыццёвы аўтар,
Звужае вокны, рамы.

Маленькае акрэслу́
Акно ў майм пакоі,
Таму і неба ўверсе
Мне бачыцца такое ж.

Дзесь там — вяшчуння-зорка
І млечны шлях Айчыны...
Ды сцены ўсё ж — не шторкі,
Рассунуць немагчыма.

І зоркавы праменъчык
Спыніўся, як прад мытній.
З другога боку ўкленчыгү
Я ў зацяжной малітве.

Акенца не расшыру
Ні просьбаю, ні верай.
Мо памаліцца шчыра
І ... прасячы сякерай?

Я прашу

Я прашу, працягнуўшы руку:
Мо падорыце што жабраку?
Больш за ўсё сёння воля мне трэба
І прывычна лустачка неба,
І зара, як сялянскае масла...
А калі яна ўсё-ткі пагасла —
То на сінюю лусту сузор'і
Сыпаніце, як дробачкі солі.

Я працягваю к небу руку,
Ажно вецер спыніў на скаку.
Адчыніе ща хмарка-карэта:
Там мой бацька, надзеяй сагрэты,
Распраўляе знямоглыя плечы
Ад няволі-нядолі спрадвежнай
І пытае мяне, свайго сына:
“А чаму ўсё прасіць мы павінны?

Не працягвай, сыночак, руку.
Уся моц — у тваім кулаку.
Як працягваць, дык лепей абедзве
І сябрам, і зычлівым суседзям.
У бядзе падзялі з імі бохан,
Дай і бульбы, і сала патроху.
Сваю ласку аддай ім, тым болей,
Толькі край свой радзімы — ніколі!”

Міжсезонне

Варлену Бечыку

1

Ні холадна, ды і не цёпла.
І ні зіма, і ўжо не восень.
І ні сняжынка, і ні кропля...
Туманы дрэнна пераносім.

Туманна думаєм, гаворым
І ў поспехі туманна верым.
Абразы, крыўды і дакоры,
Ды мары — мутныя хімеры...

І сэрдца б'ецца ледзьве чутна,
І недаўменне, што навала...
А сама страшна і пакутна
Быць абыякавым і вялым.

2

Туман сумненняў, што ж ты ставіш
Бяльмо на край наш і на душы?
Мо звязанасць жыццёвых явишч
Ты непрыкметна зноў парушыш?

А што як дух людскі нязломны
Ператрывае адыезы?
А што як маладыя промні
І сэрдца высвяцяць, і розум?

Дзе логіка?

Таму, хто пакаяннем бавіўся,
А разам з тым шчэ больш грашыў, —
І смерць у рай
Сцяжынку не адсекла.

Ну, а таму, які не каяўся,
Хоць і бязгрэшна, сціпла жыў,
Абавязкова
Прадракаюць пекла.

Няшчасці сыпаліся спрэс.
Здаецца, бед не перанесці...
Нарэшце свой апошні стрэс,
Як лісцік, удалося стрэсці.

І прад людзьмі я — што галяк...
Ды гэта ж мо яшчэ не згуба,
Бо стаў падобным, як-ніяк,
Да лістападаўскага дуба.

Мае браточкі! Братуханы!
Няўжо спакусы так звялі,
Што вы дасюль не закаханы
Ў чароўнасць роднае зямлі?

Няўжо не зразумелы ўлетку
Вам шэпт зялёнага лістка?
Няўжо, калі рвяще вы кветку,
Не здрыганецца ў вас рука?

Няўжо не бачыце, як прагне
Трыпутнік жыць альбо трысцё?

І на пяску, і нат у багне —
Усюды цепліцца жыццё.

Пабыць бы вам на іхнім месцы,
Каб так тапталі і скублі!
Тады і вас было б не змесці
З бацькоўскай змучанай зямлі.

У сэрцы камяні нясеш,
Бо з прыгажосцю не лады.
Ды як ні бі — не разаб'еш
Люстэрка гладкае вады.

Мой любы коню! Дарагі!
Грывасты і хутка капытны!
Вакол, як і раней, лугі
І пах мурожны, апетытны.

Але глухі ўжо стук падкоў,
І воз жыцця без нас паехаў...
І толькі між маіх радкоў
Яшчэ чуваць іржання рэха.

Пакінь, так сумна не глядзі
На воднае люстэрка ў цэбры...
Душу дарма не верадзі,
Не рві аб высаходыя рэбры.

Ага... Віхор жыцця заціх.
Пара шукаць графу ў законе.
Ільгот нямала там для ўсіх,
А дзе ж пенсіянерам-коням?

Гартай наш кодэкс — сёмы том.
Ды не... Не зможаш капытом.

Толькі рух

Над хвалай звіслі губы-дзёрны.
А зубы рэчкі — камяні.
Нястрымны вір бліскуча-чорны,
Настрой жыцця не праглыні!

Крутыя людзі сёння ў модзе,
І бераг прада мной круты.
А дзе ніжэй, дзе мелкаводдзе, —
Непрахадныя чараты.

Грабу. Ваду змяшаў і скруху
І яўнае ў наплыве мар.
Выратаванне — толькі ў руху!
Цягну жыццёвы свой цяжар

Па хвалях муці і адчаю,
Праз чорны вір і донны глей.
Уздых і высілкі злучаю...
Не млей душа! Не млей! Не млей!

О! Як час бяжыць!
І жыццё праходзіць!..
Дык чаму ж не жыць
Нам сягоння ў згодзе?

Хнычам і бурчым,
Што ні дзень — ваганні...
Ну, а выйсце ў чым?
Мабыць, — у змаганні.

Дзе ж той вораг? Дзе?
Мы па ім як шаснем!..
Верхам на бядзе
Гонімся за шчасцем.

Бальнічныя нататкі

З каханай радасці лавілі,
Як у прыгожым вадэвілі...
А зараз я лаўлю напасці
То чорнай, то чырвонай масці.

Ну, што ж, у рака колер скуры
Залежыць ад тэмпературы.
І я — у ракавым хітыне:
Душа то ўспыхне, то астыне.

Падумаць толькі: шчэ нядаўна
Быў конікам даволі спраўным:
Вазіў, араў, біў капытамі
І над уласнымі гадамі

Ляцеў і браў усе бар'еры,
І больш за ўсё ў каханне верыў.
Яго з сабою забяру я...
Каханай застанецца збруя...

А вупраж-то з аздобай срэбнай.
Згадзіцца... Будзе шчэ патрэбнай.

Як было тады ўсё проста!
Спакушала нач і бэз...
Успрымалі вельмі востра
Мы настрой жыщёвых п'ес

Бэз п'яніў ліловай чарай
Ці прытулены твой бюст?
Расцвіталі нашы мары,
Як і бэзавы той куст.

І вось неба ўжо не лашчыць,
А развесіла даждкы.
Знік твой твар і вусны шчасця
Ў лямцах мокрай паранджы.

Абясквечаны галіны,
Абясквечан і мой лёс.
Толькі мокнуць успаміны
Ў краплях дождкыка. Ці... слёз?

Здаецца, нікога не бачу.
Хаджу між людзей, як ля дрэў.
Здаецца, ад болю не плачу,
Ад жалю яшчэ не згарэў.

А сонца пылае на небе
І, пэўна, не хутка згарыць,
Нібыта падказвае: лепей
Заход паўтарыць і адкрыць

Глыбокія тайны кахання,
Яго філасофскі закон.
Навошта і гнеў, і ўздыханні,
І воўчы пагляд наўздангон?

Эпічна-любоўная сага
Закончыцца... І без ахвяр.
А там, дзе на сэрцы пісага, —
Прасочыцца свежы нектар.

Вытокі жыцця

Зямля саткала слой блакіту,
Каб акрыяць у тым сувоі.
І толькі ўжо пад ім набыта
Стваральнае ўсё і жывое.

Калісьці ў часе звышдалёкім,
Якому толькі зоркі сведкі,
З'явіліся жыцця вытокі —
Найпершыя жывыя клеткі.

І я ўвесь да апошній жылкі,
І дзіўныя пялесткі кветак
Так разлікова, без памылкі
Сатканы з жыватворных клетак!

Мікробы, гады і жывёлы,
І нерухомыя расліны,
Казюлькі, што жывуць наўкола, —
Усе ад мацеры адзінай.

Мы гэту роднасць часта бачым.
Во! Захапляльныя хвіліны:
Цвыркун і птушка ў стане спячым
Сярод раслін — амаль расліны!

Дваравы мысліцель

Дарожка — там, а тут — парог.
Праходзьце і не зачапіце!
Застыў у роздуме бульдог —
Галоўны дваравы мысліцель.

А людзі? То лаўсан, то шоўк,
То піва рэзкае, то боршчык...
Сабака ў роздуме замоўк
І твар у задуменні зморшчыў.

Шукае ісціну бульдог,
У мыслях лоб напружыў чорны...
Правёў бы ўраз, каб толькі мог,
Людзям жаданыя рэформы.

Год над годам рупна месціца
Па спіралі, бы ў віры,
Як прыступкі, што на лесвіцы,
Што канчаюцца ўгары.

Да занудаў не належу мо.
Доўга б жыў і весляй.
Глянь! На «эйфелевай» вежы ўжо!
На вяршыні! А далей...

Ногі і душа аслаблі і
Лёг у стоме на спіну...
На анёльскім дырыжаблі я
Адплываю ў цішыню,

Пакружкыўшыся ў гандоле той...
А за мною нацянькі
З горкай і з мядовай доляю —
Лёс мой: начкі і дзянькі.

Доля мая вераб'іная

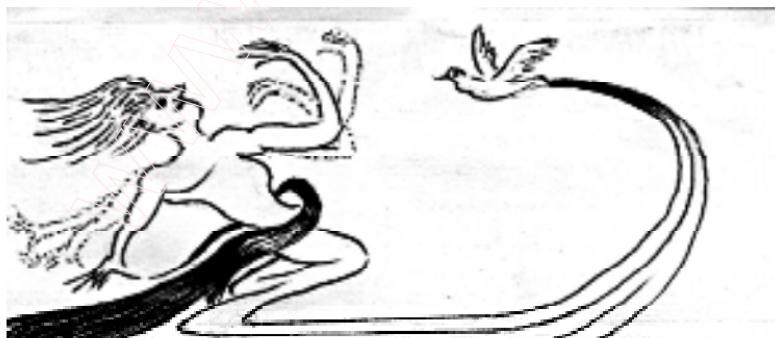
То слоўца выкіну нялоўка,
То раптам у дуду падзьмую...
Ды не скажу, што я салоўка,
Што на эстраду пратэндую.

То «чык-чырык!» — лячу ў паветры,
То чырк-чырык я па паперы...
Ды і танцую ў стылі рэтра,
І па адзенню ў стылі “шэры”.

То інжынер я, то — рабочы.
Сягоння ў лесе, заўтра ў полі...
Ад радасці малой падскочу,
Ад страху-сполаху, тым болей.

Піхну камарыка: слых рэжка,
На муху не хапае духу...
П’ю краплі радасці з падстрэшша,
Калі занадта ў роце суха.

То чык-чырык — адрэжу сала,
То чырк-чырык — пустэча ў місцы...
Так і жыву, як прадказала
Мамулька любая калісьці.

Памяці белага лайнера

У гарадскім парку ў Баранавічах быў паставлены вялізны лайнер АН 12, які радаваў вока ўсім жыхарам, падымаў настроі, натхняў моладзь на пазію і на вучобу. Былыя лётчыкі абсталявалі салон, стварылі музей касманаўтыкі. У салоне праводзіліся розныя мерапрыемствы, але новыя мясцовыя ўлады не знайшлі сродкаў на яго утриманне і не адважыліся здаць лайнер у арэнду і ў рэшце рэшт...

У парку на алеі крайній
Нібы замёр нябесны лайнер,
На трасах доўгіх разагрэты
Адпачывае ў месцы гэтым.

Такі задумлівы, застылы,
Але трymае моцна крылы.
Яго нябесная дарога
Была бліжэй за ўсіх да Бога.

Ён зорак не зрывав, але
Катаў іх на сваім крыле.
І месяц на нябесным плыце
З ім разам плаваў па арбіце...

Сядайма ў крэслы. Вунь і зоры...
Яны заўсёды чымсці вабяць.
Сядайма... заўтра марадзёры
І самалет-музей разграбяць.

Памкнёмся ў бездань стратасфери,
Шукальнікі Вялікай Веры!
На крылах мары і любові
Рванёмся ў свет прыгожы, новы
Ў натхненні палкім і гарачым!
Надзею там ужо мы бачым...
Канечны пункт — сузор'е Ліры!
Хутчэй! Хутчэй туды...У вырай!

Узнёсласць! Падтрымаць бы варта.
Ды грошай не было на варту...
Разбіты лайнер, абадраны.
Пісагі чорныя, бы раны...

Вось так выхоўваемся змалку
Прыйшоў цягач. Прывезлі «зварку»,
Разрэзалі і прэч! На звалку!

Жыццёвыя шары

Над намі — неба сфера,
І шар планеты — пад нагамі.
Над намі — мары, Бог і Вера,
Пад намі — пыл жыцця з грахамі.

Шары — фігуры ідэалу
Ў нябесным і зямным абшары,
То ў шчасце ўзносяць нас памалу,
То ціснуць горам і цяжарам.

Яны, што ядры, хаатычна
Ў мяне ляцелі і нярэдка...
Більядны біў і эластычны,
Шпурнуты тэніснай ракеткай.

I ў сэрца, нібы ў мяч футбольны,
Біў лёс то кулаком, то ботам...
Аднак, я паспяваў міжвольна
Ўхіляцца трохі... Але потым

Неспадзявана з нечай ласкі
Мне шарык шчасця прыкаціўся.
Бяру яго, а ён на часткі
Ўвокамгненне раздрабніўся.

I пакаціўся жвір той ртутны,
I кожны дотык болей дробіць...
Гляджу ў разгубленасці, смутны...
Ну што шары са мною робяць?

Як збавіцца ад іх уぢіску?
Мо ѿбераў стальны...найменшы,
Які б стаў стрыжнем самапіскі
I лёс пісаў бы мой, што вершык,

Дзе б думкі стройнымі радкамі
Цяклі з аptyмістичнай нотай...
Скінь, сэрца, болю круглы камень
I зноў працуй, твары з ахвотай,

Каб жыў запал наш земляробчы,
Каб лёс не стаў для нас цяжарам,
Bo ўсё-ткі недарэмна топчам
Зямлю на мнагалюдным шары!

Звіняць завостраныя крыгі
Ў рацэ, як на шнуры хаосу,
Як неад'емныя вярыгі
Майго трапечучага лёсу.

Натхненню б хмельнаму ды — вонкі!
Перабрадзіла ў цесным склепе.
Даўно ўжо поўны куфаль звонкі,
Але пусты гучаў бы лепей.

Былі! Былі часы гармоній!
Спявалі і душа, і цела.
Ды вось душу, бы Дэздэмону,
Здушыў адчай — другі Атэла.

Трашчаць раз'юшаныя крыгі!
Якраз тут месца для двубою!
Ка мне, адчай! На крыгу! Прыгай!
Тут ахалодзімся абое.

Куды спяшаць?

Узняўся віхрам і лячу!
Яшчэ хутчэй, хутчэй хачу!
І за дарогу ногі-спіцы
Не паспываюць зачапіца.

Вось паспрабуй тут павярні!
Пакрышка мыліца ў агні
Дарожных паўсядзённых рызык...
Уздрыгануўся слуп-агрызак,

І я, што нарыхтоўшчык дроў,
Праз камень-зуб, праз дзёрны-дзёсны
Ўлядеў імгненна ў пашчу-роў,
Паспейшы напамадзіць сосны.

А ўслед за мной ішоў сляпы,
Ён абмінуў усе слупы.
І не скаціўся ў роў з кульбакай —
Сышоў үшком паходкай мяккай.

Мяне знайшоў між бітых дрэў,
Дзе я ў агоніі гарэў,
Дзе дагарала хуткасць руху...
Абмацаў цела і абслухаў,

І выказаў свае высновы,
Што лоб мацнейшы... барановы.
Аднак і дрэвы, і слупы
Чамусці б'юць людскія лбы.

Дзве палазні

Аднекуль з-пад краёчку дня
Туды, адкуль брыдзе сутонне,
Бяжыць у бласку палазня,
Бяжыць з прадоння да прадоння.

Адтуль, дзе дзень чарговы знік,
З далёкасці амаль нябачнай,
Здаецца, ледзь паўзе цягнік
Істотай зморанай, чарвячнай.

І вось вакзал. У валтузni
Залезі першым кожны хоча.
Урэшце зноў па палазні
Жыццё людское ўдалъ слізгоча.

Дзве стужкі аж на край зямлі!
І дзве бялеюць у блакіце...
Шляхі абодва праляглі
І ў новы час, і ў свет адкрыцця.

Холад восені.
Водар сырасці.
Арэвы курчацца
Невясёлья.
Не паспела шчэ,
Вішня, вырасці,
А красуешся
Ўжо паўголаю.
Захапляешся
Новай модаю.
І калоўшіся
Ўся на холадзе.
Сам собою я
Не валодаю:
Мне шкада такай
Прыткай моладзі.
Хоць адзень туман,
Альбо прыцемкі
І ў расе не стой
Неабутаю.
Хутка з'явіцца
Снежань прыценькі,
Агарне цябе
Белафутрава,
Мне прабач, прабач
Мо разгневаю,
Мо душу тваю
І паскрабаю...
Для мяне была
Каралеваю,
Снежню будзеш ты
Снежнай бабаю.

Прыйдзі ў сябе

Застыў спалоханы твой лып,
Мае пачуўшы дэцыбэлы...
Ты хочаш заглянуть у глыб
Праз твар мой неймаверна белы?

Спакойненъка! Яшчэ не шок,
А белы ліст у нашай справе...
Ды не пішы пакуль грашок
Стралой у залатой аправе.

Бо... сэрца зноў тактоўна б'е,
Адно, што папярхнуўся спазмам...
Ідзём! Ідзём! Прыйдзі ў сябе.
Давай жа рассмяёмся разам!

Што ўзрасце?

Івану Лагвіновічу

Сэрца маю ці ўзыўчатку?
У любы час узарвецца...
А душа жыццё спачатку
Распачаць ужо імкненца,

Глебу памяці скародзіць,
Слёзы і зярняткі сее.
Што ўзрасце на агародзе?
Мо сяўба — пустая дзея?

Не! Прысніў я сон харошы.
З неба кажа голас чыйсці:
«Сей і сей! Людзям вырошчвай,
Як дзяды твае калісьці.

Выжылі таму нашчадкі,
Ды і ты, мой чалавечка.
Слёзы сей і сей зярняткі...
Сэрцайка ж яшчэ трапеча!»

За добрую справу

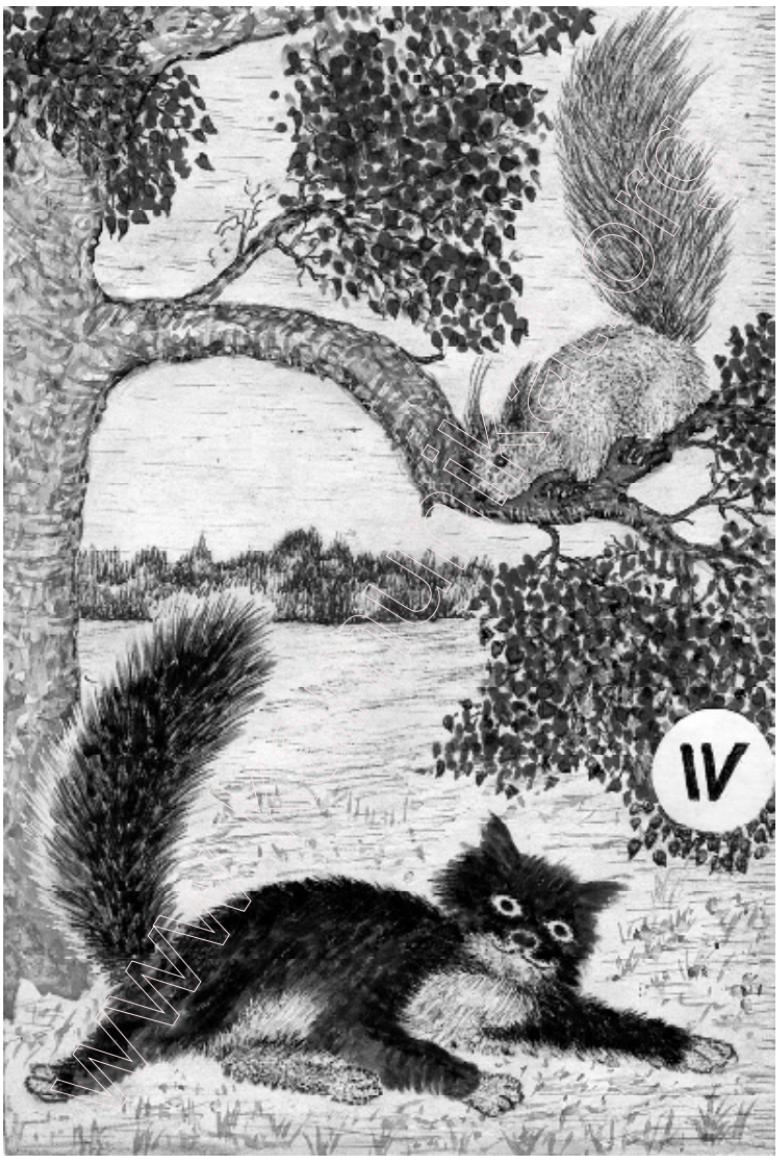
Стараўся на кухні. З усмешкай на твары
І пёк, і варыў, завіхаўся ля печы.
За тое, што мяса крыху недапарыў
Застаўся ад жонкі сіняк у міжплеччы.

На крэсла драўніны крыху не хапіла.
Прабач, пані, выйшла адно табурэтка...
Яна як схапіла і так ёю біла!..
За добрую справу караюць нярэдка.

Раз да сакратаркі, адбеленай сіўкі,
З букетам з'явіўся. Дазнаўся начальнік.
І тут жа пазбавіў мяне прагрэсіўкі...
За добрую справу караюць звычайна.

Даў яблык каўказцу: смакчы, чарнамазы.
О! Як ускіпей чалавечак той горскі!
За гэтую фразу ён ледзве не ўмазаў...
За добрую справу караюць і жорстка.

І ўсё ж не заўсёды бываюць асечкі.
Злавіў неяк і распластаў місіс Выдру.
Мужык яе выплыў і тут жа ля рэчкі
За добрую справу... паставіў паўлітру.

Адкінем сум

Настрой твой сам сябе патопіць
У лістападаўскай журбе...
Дык ачуняйся! Можа хопіць?..
Я ўжо прыйшоў. Я ля цябе.

Ты занудзілася залішне,
Не рада восенійскому дню.
Дык пажадай, мая ты вішня,
І я цябе азеляню.

І запалёны твой карэнъчык
Пялёсткамі прыпарушу.
І ўраз, бы сонечны праменъчык,
Пранікну ў хмурую душу.

І там ад шчасця будзе цесна,
А каб свабодней стала жыць, —
Аругім дары яго, як песню,
Ці ў цяжкі час хаця пазыч.

Спакуслівы позірк

Позірк мілы — проста дзіва! —
Стай мой пульс драбніць.
Апусціла сарамліва
Ўраз галоўку ніц.

Валасы раптоўным ліўнем
Сыпанулі ўніз.
Прад яе аблічам дзіўным
Вабны дождж павіс.

Бліскавіцаю спакусы
Позірк абапёк...
Эх, злавіць бы гэты русы,
Дзіўны матылён!

Пакрысе сакавік пранікае
Пад кару, пад адзенне, пад скуру.
Заклікае, усіх заклікае
Да знаёмства і лёгкага юру.

Як на сонцы, у думках — успышкі.
Сэрдца рвецца да хуткіх здзяйсненняў.
Наліваюцца сілай пупышкі
Пад імхом, пад карой, пад адзеннем.

Мабыць недзе ў нейронах падкоркі
Веснавей разгарэзіся трошкі...
Стаў паветраным хвост у вавёркі,
К небу рвецца і хвосцік у кошкі.

Сакавік! Абнадзейлівы смак ты
Падарыў нам у зманлівым юры.
Утвараем учынкі de facto,
Бог аформіць пасля ix de jurae.

Цвіў чабор і базілік,
І цвілі дзяўчаткі.
Пачынаю пералік
Яркіх дзён спачатку.

Вось ён даўніны зварот!
Бачу сам сябе я!
Кожны даўні эпізод
Асалодай вее.

Лета, любка і язьмін:
Кадрыкі з успышкай...
Ілюструецца ўспамін,
Як жывая кніжка.

Я для цябе — мо толькі фанцик,
Забаўная гульня;
Патрэбны, як вясёлы банцик,
Для выхаднога дня.

І тым не меньш, я твой паплечнік
У мітусні зямной,
Бо захварэў — і невылечна
Адной табой, адной.

Сумненне шэрай пацярухай
Зацьміла белы свет.
А лёс упартая шэпча: «Рухай
За любай след у след.»

І рухаюся, як рамантык,
З надзейай уваччу,
Нібы прывязаны твой банцик,
І ў шчасці трапячу.

Вясновая задышка

Уздых! Уздых! Задышка...
Уздых на ўвесь прасцяг...
А сэрца, што пупышка,
Расце, расце ў грудзях!

Вось-вось ад шчасця лопнє
Ружковы мой бутон...
На ім іграе кропля
Майму настрою ў тон.

Нектар душы! І столькі!
Каго не закране!
Дык дзе ж, мае вы пчолкі?
Ляціце да мяне!

Не толькі фарбы —
Яшчэ і дар быў
У пакаянні
І абаянні.

Гульня паводзін...
І я ўжко згодзен
Зноў на мучэнні,
На прабачэнні...

То колер сіні,
А то кармінны...
П'яніць марціні
І... успаміны.
І ты... з карціны.
Спаднічка міні...

Раўнівыя фантазіі

Што? Яна з другім у лесе?
Ну, тады я, разважаю,
К ім на новым «Мерседэсе»
З шыкам пад'яджаю!

Ох, якая пантаміма
Будзе ў іх абоіх,
Калі я... праеду міма
З песняй да другое.

«Мерседэс» пакуль у брата...
Дык на «Запарожцы»
Хлопцам пекным, зухаватым
Шмыгну па дарожцы.

Ох, якая пантаміма
Будзе ў іх абоіх...

«Запарожца» не ўспрымаю,
Гэта так, для понту.
Як папраўдзе, ровар маю,
Прама з капрамонту.

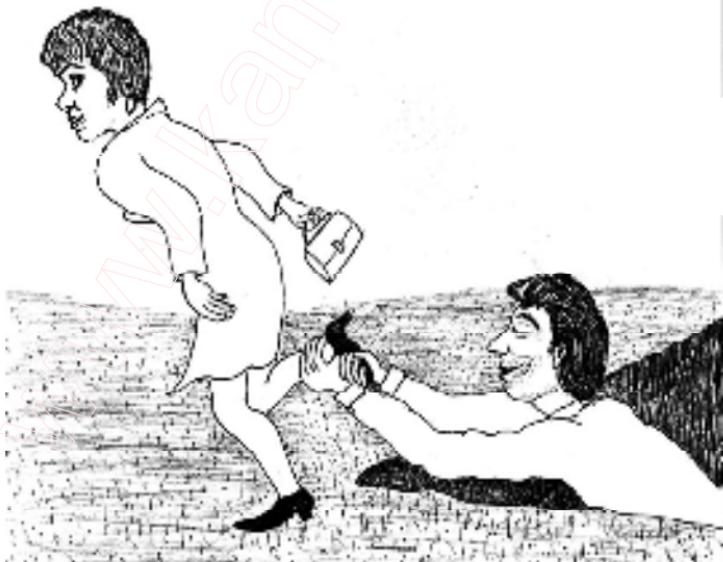
Ох, якая пантаміма
Будзе ў іх абоіх...

Ой! Да ровара пакрышку
Не купіў... дык пешым
З тапаром прайду і крышку...
Песняй іх пацешу.

Ох, якая пантаміма
Будзе у іх абоіх!
Я, аднак, пракрочу міма,
Мірна, у спакоі.

Вырвала з магілы

Вядома ўсім: я кволы, хілы.
Аднойчы быў на дне магілы.
І трэба ж мне з таго ўжо свету
Заўважыць на kraю кабету!
Я — хап! — за туфлік, за жаночы
І — да сябе! Яна ж не хоча...
Прашу прымкніцца да мяне, —
Дык не ўцягнуць яе. О, не!
Уперлася, што мела сілы,
І ножку вырвала з магілы.
А я ад радасці аж плачу,
Бо з ножкай — і мяне ўпрыдачу.
І з той пары і ўдзень, і ўночы
Не выпускаю ног жаночных...
Яшчэ паспеецца да раю.
І вам, сябры, таго ж параю.
Напэўна, згодзіцца сам Бог:
Не жыць нам без жаночных ног!

Стралой амурнай збіты —
Ці можна шчэ ямчэй? —
Сыходжу я з арбіты
Славольніцкіх вачэй.

І паспрабую вольна
Ў прасторы праляцець
І ўсё, што навакольна,
Убачыць, разглядзець.

Я абагну, магчыма,
Зямны чароўны шар,
І прад тваймі вачыма
Паўстане зноў мой твар.

Уклаў агонь і мрою
Ў мой твар калісь Тварэц...
Як хочацца зарою
Мне прад табой гарэць...

Глядзі: твой спадарожнік,
Я ў космасе ажыў
І паймчу за кожным,
Хто ля цябе кружыў,

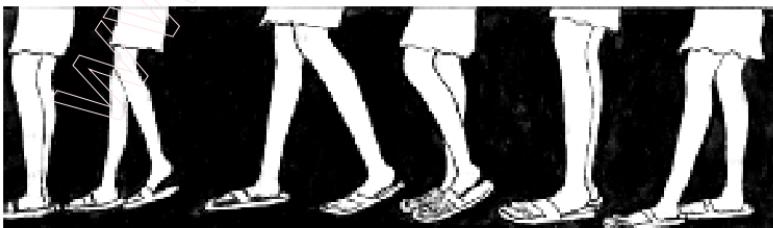
Бы ў колыцы ля Сатурна —
У вогненай красе...
У захапленні бурным
Згарым памалу ўсе.

Ох, і шлёпанцы!

У Палонцы і ў Закопанцы
Дзеўкі ўлетку носяць шлёпанцы.
За хлявамі і за хаткамі
Весела матляюць пяткамі.
Мужыкі трасуць бародамі,
Здзіўленыя вельмі модамі.
— Помнім,помнім, шчэ з прадвеку мы,
Як раней дзяўкі павекамі,
А пасля сваімі вуснамі
Прадстаўляліся спакуснымі.
А пазней — тугою таліяй...
— Ну, а потым дзеўкі сталі — ой! —
І ніжэй... Ужо сцягняткамі...
І яшчэ ніжэй — аж пяткамі...
— Хутка будуць мо падковаю
Вабіць вока мужыковае.

Эх, мужчынкі! Эх, скляротыкі!
Не адчулі вы эротыкі,
Бо імпэт у вас кароценькі.
Паздымалі дзеўкі боцкі,
Каб фарсіць перад суседзямі,
Каб мужчыны ўсе разгледзелі,
Што ў іх пяткі ахілесавы:
З-пад іх іскры — як з-пад крэсіва.
Каб дзяўчынку — на лапатачкі, —
Цэльцеся... ды толькі ў пятачкі!

Няўцерп

Прылівы і адлівы...
Душа — бяздонны вір.
Здаецца: свет гуллівы,
А ў ім — і я жуір.

Нырнуў у хмару серп...
І мне даўно няўцерп...

Твой позірк — не варожы,
Пяшчоту лъе ў мяне.
А сэрца ўсё варожыць:
Адважыцца ці не?

Мігнуў з-за хмары серп,
І мне шчэ больш няўцерп...

Ніколі не марудзіў.
Ніколі, як цяпер!
Стаю... Ні з месца... Грудзі
Твае — нібы бар'ер.

Сарваўся з неба серп.
І я... бо так няўцерп!

Пад тваім парасонам

Разгарнула ты свой парасон,
Бы надзею, нібы парапут.
Мы на ім апускаемся ў сон,
Стропы дождькыка — уперакрут.

Нездарма па жыцці правалокся —
Цалкам стаў для цябе зразумелым.
І ніякіх ужо парадоксаў
У каханні майм пераспелым.

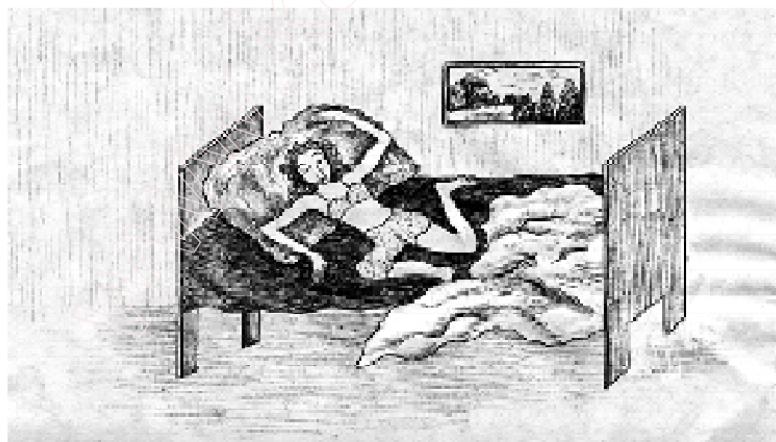
Апускаемся, мабыць, у рай
У зямны, хай сабе і нявечны.
З мяне — можаш? — анёла стварай
Па свайму разуменню, канечне.

Ты ў мяне — жывая пластыка:
То марнееш, то гарыш.
Раніцай у ложку — свастыкай,
А ў начы — царкоўны крыж.

Лашчу крыж, цалую звечара,
То самлею, то дрыжу.
Раніцай трасу за плечы я:
Свастыку... не разбуджу.

Мокрыя сляды

Злева — рэчка, справа — збожжа.
А вунь там, за той гарой,
У хаціначцы прыгожай —
Жарсць мая і мой настрой.

Рэж вятры гарачай храпай,
Хутканогі мой гняды!
Дождкык, крапай, крапай, крапай,
Залівай хутчэй сляды!

Напаўняй, бы звонкі келіх,
Долю ўзнёслую маю.
Вадалей струмень прыцэліў,
На ляту лаўлю і п'ю.

Бачыш: непагадзь якая!
Паспяшайся, мой гняды!
Дождж мацнене, не пускае,
Размываюцца сляды.

Лівенъ вось-вось перастане...
Хто сустрэнे ля дзвярэй?
Хто мне скажа: «Прывітанне!
Пацалунакам сагрэ!»

Дожд. У хаце любка сохне.
А я мокры і... сляды!
Ды ўсё ж маці ў шчасці вонхне:
«Мой зяцёк сюды! Сюды!»

У куточку вакзала

Такая дзяўчына!
З такімі вачыма!
Прыгожая! Дзіва!
«Дык скуль і куды вы?»
А тая сядзела,
Мне ў очы глядзела
І моўчкі кусала
Кавалачак сала.

Няма грошай, мабыць,
На хлеб і на каву.
А очы так вабяць!
І я ёй ласкава:
«Дазвольце парыць... —
І даў ёй акраец.
А тая кусала
Адно толькі сала. —

Ды што Вы... За гэта
Да Вас не прыстану.
Я прости і ветлы,
І грошай дастану.»
Яна ж, чорнаброўка,
Маўчала нялоўка
І ўжо не кусала
Абрыдае сала.

«Вы, мабыць, хахлюха?»
Яна ж мовай нейкай
Адказвае глуха:
«Сала — ам алейкум...»
І грэшнае сала
Ўжо з хлебам кусала,
Слязой запівала
Ў куточку вакзала

Не апушчана фіранка.
Хіба будзе хто карыць?
Пацалунак, быццам ранка
Незагойная гарыць.

Шоўку нечаканы шолах,
Вогненны пагляд вачэй...
І я ўспыхнуў як той порах!
Патуши! Тушы хутчэй!

Утапі ў глыбокай жарсці!
Пеннай хваляй ахіні!
Стой! Няўспешку. Наша шчасце
Мо якраз — у тым агні.

Літаратурна-мастацкае выданне

Алесь Корнеў
Вішнёвы прысмак
Вершы

Рэдактар Іван Лагвіновіч
Камптарны набор Вера Сырыца
Дызайн-макет Уладзімір Гундар
Карэктарка Лідзія Антановіч
Мастак Алесь Корнеў

Гарнітура LazurskiCTT
Наклад 250 ас.